

22 Οκτωβρίου 1383

Για τον έρωτα και το στέμμα

Για τρία ζητήματα έμεινε γνωστός ο Αλφόνσος Δ' (1325 – 1357) της Πορτογαλίας: Για τη σύσφιγξη των εμπορικών σχέσεων της χώρας του με την Αγγλία, γεγονός που οδήγησε στο κτίσιμο μιας φιλίας που ακόμα υπάρχει ανάμεσα στους δυο λαούς. Για τη μάχη του Σαλάντο (1340), με την οποία εκμηδενίστηκε ο κίνδυνος από τους Μαυριτανούς. Και για την δραματική ανάμειξη στον έρωτα του γιου και διαδόχου του.

Ο Πέτρος ήταν ερωτευμένος με την όμορφη πριγκίπισσα, Ινιές ντε Κάστρο, που ανταποκρίθηκε πρόθυμα στον έρωτά του. Ο μπαμπάς βασιλιάς όμως τον υποχρέωσε να παντρευτεί την δόνα Κονσταντζα Μανουέλ, Ισπανίδα αρχόντισσα, σε επικύρωση μιας συνθήκης με το βασίλειο της Καστίλης. Ο Πέτρος πειθάρχησε αλλά ποτέ δεν έπαψε να αγαπά την ωραία Ινιές από την οποία απέκτησε και ένα γιο. Όταν η Κονσταντζα πέθανε, ο Πέτρος θέλησε να πάρει την καλή του. Ο Αλφόνσος όμως, τον προόριζε για κάποιαν άλλη Καστιλιανή. Αλλά ο Πέτρος είχε πια μεγαλώσει και μπορούσε να αντιτάξει την άρνησή του. Για να ξεμπερδεύει με την Ινιές, ο βασιλιάς έστειλε δυο δολοφόνους και την μαχαίρωσαν (1355).

Η «θεία εκδίκηση» ήρθε δυο χρόνια αργότερα, στα 1357, όταν ο Πέτρος διαδέχτηκε τον πατέρα του στον θρόνο της Πορτογαλίας. Πρώτα, ξετρύπωσε τους δυο δολοφόνους και τους εκτέλεσε. Έπειτα, έβαλε και ξέθαψαν το πτώμα της Ινιές. Το καλλώπισαν όσο γινόταν και το έντυσαν βασιλικά ρούχα. Ο Πέτρος, αν και νεκρή, έστεψε την Ινιές βασίλισσά του. Κι έπειτα, αφού ήταν βασίλισσα, της οργάνωσε κηδεία με βασιλικές τιμές. Μετά, βασίλευσε ειρηνικά και με αυστηρότητα.

Ο έρωτας του δικού του διαδόχου, Φερνάνδου Α', είχε διαφορετική τροπή. Αυτός ερωτεύτηκε την Λεονώρα και για χάρη της χάλασε τον αρραβώνα του με μια αρχόντισσα της Καστίλης. Το πρόβλημα με την Λεονώρα όμως βρισκόταν στο ότι ήταν ήδη παντρεμένη

με έναν τοπικό άρχοντα. Ο Φερνάνδος διέλυσε τον γάμο και την παντρεύτηκε αυτός χωρίς να φροντίσει να απαλλαγεί από τον σύζυγο. Ο οποίος σύζυγος, όταν βρήκε ευκαιρία, ξεμονάχιασε τον βασιλιά και τον δολοφόνησε (1383).

Χήρα η Λεονώρα, έγινε αντιβασίλισσα, επίτροπος της ανήλικης κόρης τους, Βεατρίκης. Για να βρει στήριγμα καθώς κανένας δεν της συγχωρούσε την ως τότε διαγωγή της, αρραβώνιασε τη Βεατρίκη με τον Ιωάννη Α΄ της Καστίλης. Αυτό όμως σήμαινε ότι η Πορτογαλία δενόταν στο άρμα του γειτονικού βασιλείου.

Ήταν 22 Οκτωβρίου 1383 όταν ο λαός επαναστάτησε. Ένα από τα κορτές (της Κόμπρα) κήρυξε το βασιλικό αξίωμα αιρετό. Κι εξέλεξε βασιλιά τον μεγάλο μάγιστρο της Άβιζ, δον Ιωάννη (Joao). Ο οποίος δον Ιωάννης είχε ένα πρόσθετο προσόν στα μάτια του λαού: Ήταν ο νόθος γιος του Πέτρου και της Ινιές. Βλέποντας η Καστίλη ότι έχανε την ουρανοκατέβατη ευκαιρία να προσαρτήσει την Πορτογαλία, εισέβαλε στην χώρα σε μια προσπάθεια «να αποκαταστήσει στον θρόνο την νόμιμη βασίλισσα», Βεατρίκη. Ο δον Ιωάννης μάζεψε στα πρόχειρα στρατό, ενισχύθηκε και με πεντακόσιους τοξότες από τη «φίλη και σύμμαχο Αγγλία» και βγήκε να αντιμετωπίσει τους Καστιλιάνους.

Η μεγάλη μάχη δόθηκε στην Αλτζουμπάροτα, στις 14 Αυγούστου του 1385. Οι Πορτογάλοι τσάκισαν τις στρατιές του Ιωάννη Α΄ της Καστίλης που αποχώρησε νικημένος. Από τότε, η 14^η Αυγούστου έγινε για τους Πορτογάλους η ημέρα της εθνικής τους εορτής. Την γιόρταζαν ως τις αρχές του 20ού αιώνα όταν έκαναν εθνική εορτή την 5^η Οκτωβρίου, ημέρα ανακήρυξης της δημοκρατίας, το 1910.

1721: Ο Μεγάλος Πέτρος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας πασών των Ρωσιών, εγκαταλείποντας τον τίτλο του τσάρου.

1953: Το Λάος υπογράφει συνθήκη με τη Γαλλία στο Παρίσι και αποκτά απόλυτη

ανεξαρτησία.

1962: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζον Κένεντι ανακοινώνει ότι μια σοβιετική βάση πυραύλων χτιζόταν στην Κούβα και διατάσσει ναυτικό αποκλεισμό με αναχαίτιση των πλοίων που θα μετέφεραν εξοπλισμό στη βάση. Ο αποκλεισμός ίσχυσε δύο μέρες αργότερα. Ήταν η κρίση της Κούβας που λίγο έλειψε να οδηγήσει την ανθρωπότητα στον Γ' Παγκόσμιο πόλεμο. Η κρίση εκτονώθηκε, όταν τα σοβιετικά πλοία απέφυγαν να πλησιάσουν το νησί του Κάστρο, μετά την ανεπίσημη διαβεβαίωση του Κένεντι ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα αποσύρονταν από την Τουρκία. Ελάχιστο διάστημα αργότερα, λειτούργησε το «κόκκινο τηλέφωνο» (γραμμή που συνέδεε απ' ευθείας των πρόεδρο των ΗΠΑ και τον γραμματέα της Σοβιετικής Ένωσης) Κρεμλίνο – Λευκός Οίκος.

1962: Ο υπάλληλος του αμερικανικού ναυαρχείου, Γουίλιαμ Βάσαλ, καταδικάζεται σε φυλάκιση 18 χρόνων, ως κατάσκοπος της Σοβιετικής Ένωσης.

1988: Σε μία σειρά από καταπληκτικά γεγονότα που το ένα διαδέχεται το άλλο, ένα σκυλί πέφτει από κτίριο του Μπουένος Άιρες σκοτώνοντας μια γυναίκα. Μία άλλη γυναίκα που παρακολουθούσε το περιστατικό λιποθυμά και σκοτώνεται από λεωφορείο που περνούσε εκείνη την στιγμή. Ένας άνδρας που ήταν αυτόπτης μάρτυρας των δύο συμβάντων παθαίνει σοκ και πεθαίνει από καρδιακή προσβολή.

1996: Περισσότεροι από 25 φυλακισμένοι καίγονται ζωντανοί σε φυλακή της Βενεζουέλας,

όταν οι φύλακες δημιουργούν ανάφλεξη αερίου για να καταστείλουν εξέγερση.

2008: Η Ινδία γίνεται η τρίτη (μετά την Κίνα και την Ιαπωνία) ασιατική χώρα που εκτοξεύει (μη επανδρωμένο) διαστημόπλοιο. Στόχος η για δυο χρόνια περιφορά του γύρω από τη Σελήνη.

2019: Ο Νουριχίτο αναλαμβάνει επίσημα τα αυτοκρατορικά του καθήκοντα στην Ιαπωνία, καθώς είχε αποσυρθεί, από τον περασμένο Μάιο, ο αυτοκράτορας - πατέρας του, Ακιχίτο, τον οποίο αναπλήρωνε.

Η 22^α Οκτωβρίου στον πολιτισμό

22 Οκτωβρίου 1797

Πρώτη πτώση με αλεξίπτωτο

Αναφέρεται ότι, γύρω στα 1100, Κινέζοι χρησιμοποιούσαν ένα είδος αλεξιπτωτου, για διασκέδαση. Στα 1483, ο Λεονάρντο ντα Βίντσι το πρότεινε ως σωσίβιο, σε περίπτωση πυρκαγιάς, γι' αυτούς που ήταν αναγκασμένοι να πηδήσουν από ψηλά κτίρια. Στα 1783, ο Λουδοβίκος Σεβαστιανός Λένορμαν χρησιμοποίησε δυο ομπρέλες και πήδηξε από ένα δέντρο με ασφάλεια στο έδαφος. Αυτός όμως που κατασκεύασε αληθινό αλεξιπτωτο ήταν ο Ανδρέας Ιάκωβος Γκαρντερέν. Ήταν 28 χρόνων, όταν, στις 22 Οκτωβρίου 1787, μπήκε σε ένα αερόστατο, ανέβηκε στα χίλια μέτρα κι από το ύψος αυτό πήδησε στο κενό. Το αλεξιπτωτο λειτούργησε. Ο Γκαρντερέν προσγειώθηκε ομαλά υπό τις επευφημίες του πλήθους που παρακολουθούσε με κομμένη την ανάσα. Εισηγήθηκε τη χρήση του αλεξιπτωτου από τον γαλλικό επαναστατικό στρατό, στον οποίο ήταν επιθεωρητής. Το επόμενο ρεκόρ του το πέτυχε στην Αγγλία (1802), πέφτοντας από ύψος 2.440 μ. Πέθανε στις 18 Αυγούστου 1823.

362: Καταστρέφεται από μυστηριώδη πυρκαγιά ο ναός του Δαφνίου Απόλλωνα, έξω από την Αντιόχεια.

1797: Ο 28χρονος Γάλλος Αντρέ Ζαν Γκαρντερέν γίνεται ο πρώτος άνθρωπος που χρησιμοποίησε αλεξιπτωτο.

1811: Γεννιέται ο μεγάλος μουσουργός Φραντζ Λιστ. Συνέθεσε πάνω από επτακόσια έργα. Θεωρείται ο θεμελιωτής της σύγχρονης τεχνικής στο πιάνο και ο δημιουργός του σύγχρονου συμφωνικού ποιήματος. Πέθανε στις 31 Ιουλίου του 1886.

1844: Γεννιέται η Γαλλίδα ηθοποιός, Σάρα Μπερνάρ (Ενριέτα Ροζίν Μπέρναρντ), γνωστή ως «Θεϊκή Σάρα». Κυρίως, ζωντάνεψε ρόλους τραγικών ηρωίδων. Πέθανε το 1923.

1883: Εγκαινιάζεται η Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης με τον «Φάουστ» του Σαρλ Γκουνό.

1887: Γεννιέται ο Αμερικανός δημοσιογράφος Τζον Ριντ. «Κάλυψε» την επανάσταση των μπολσεβίκων στη Ρωσία, την οποία αργότερα περιέγραψε στο μνημειώδες έργο του «Δέκα ημέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο». Πέθανε στις 17 Οκτωβρίου 1920, στη Μόσχα.

1906: Πεθαίνει ο Γάλλος μεταίμπρεσιονιστής ζωγράφος, Πωλ Σεζάν που επηρέασε πολλούς καλλιτέχνες του 20ου αιώνα. Ανάμεσα στα έργα του είναι οι «Χαρτοπαίκτες» και «Το βουνό Σαιντ Βικτουάρ με τα μεγάλα πεύκα». Είχε γεννηθεί το 1839 και πίστευε ότι «ο στοχασμός τροποποιεί την όραση».

1943: Γεννιέται η Γαλλίδα ηθοποιός, Κατρίν Ντενέβ. Πρωταγωνίστησε σε γαλλικές κι όχι μόνο, ταινίες και θεωρήθηκε για πολύ καιρό ως η ωραιότερη γυναίκα του κόσμου. Το 1994 ονομάστηκε Πρέσβειρα Καλής Θελήσεως της UNESCO.

1964: Ο Γάλλος συγγραφέας Ζαν Πολ Σαρτρ απορρίπτει το Νόμπελ Λογοτεχνίας, υποστηρίζοντας ότι θα μείωνε το γόητρο της συγγραφικής του δουλειάς.

1973: Πεθαίνει ο Ισπανός παγκοσμίου φήμης τσελίστας και συνθέτης, Πάμπλο Καζάλς. Έφυγε από την Ισπανία μόλις ξέσπασε ο Εμφύλιος πόλεμος και δεν ξαναγύρισε ποτέ. Είχε γεννηθεί στις 29 Δεκεμβρίου 1876.

1987: Στον οίκο Κρίστις της Νέας Υόρκης, πωλείται για 5,39 εκατομμύρια δολάρια ένα αντίτυπο της πρώτης έκδοσης της Βίβλου από τον Γουτεμβέργιο. Το βιβλίο τυπώθηκε το 1448.

2012: Ανακοινώνεται η εξαγορά της Ολυμπιακής Αεροπορίας από την Aegean Airlines. Είχε περιέλθει στη MIG, από τις 4 Μαΐου 2009.